

כתובות צח

שנת חנוכה
מ. שווערד

כתובות צג.

תוי"ט על מסכת נזיר פרק ה משנה ה

אע"פ שבגמרא לא פירשו כן. הואיל לענין דינא לא נפקא מינה ולא מידי. הרשות נתונה לפרש. שאין אני רואה הפרש בין פירוש המשנה לפירוש המקרא שהרשות נתונה לפרש במקראות כאשר עינינו הרואות חבורי הפירושים שמימות הגמ'. אלא שצריך שלא יכריע ויפרש שום דין שיהא סותר דעת בעלי הגמ'.

כתובות צח

1. ריטב"א על מסכת כתובות דף צח/א

אמר ליה ותבעי לך הכרזה. פ' דהא הכרזה קודמת לשבועה והא בהא תליא דודאי [אם] מכרה בהכרזה ידוע הוא בכמה מכרה ואינה צריכה [שבועה ואם לא מכרה בהכרזה היכי תנא דתבעי שבועה ואסיקנא דצריכה שבועה ואינה צריכה] הכרזה: [תוספות ד"ה ותיבעי לך הכרזה - דמדמבעיא לך שבועה מכלל דפשיטא לך דלא בעי הכרזה דאי הוה בעי הכרזה כ"ש דצריכה שבועה]

2. סמ"ע על חו"מ - סימן קג

(ד) כדי שומתן. כי ההכרזה לא היתה אלא לטובת הלוח אולי ימצא מי שיתן בה יותר:

3. ריטב"א על מסכת כתובות דף צח/א

אלמנה ששמאה לעצמה לא עשתה ולא כלום דאמרינן לה מאן שם לך. פ' רש"י ז"ל מאן שם לך ממי [קבלת] מכירה זו לא מב"ד ולא מן היתומים לפיכך לא יצא קרקע מרשות היתומים אבל היכא דשמת לאחרים נפק מרשות היתומים ע"כ, ולפי' זה בעל הבית שעשה שליח למכור לו קרקע אפילו בדמים ידועים אינו יכול ליקח לעצמו דאמרינן מאן זבין לך שאין אדם מוכר לעצמו ולישנא דמאן שם לך לא אתי שפיר להאי פ'. והגאונים ז"ל פ' מאן שם לך כי שמא לא דקדקת יפה בשומא אע"פ שבב"ד הדיוטות לקחה חיישינן [שמא] כיון דלעצמה הוא לא דקדקו יפה בשומתם ולפ"ז דינו של רבינו ז"ל צ"ע:

4. שו"ע חושן משפט סימן קפה

(ב) אין שליח יכול לקנות לעצמו, אפילו באותם דמים שהרשוהו בעלים למכרו:

5. ריטב"א על מסכת כתובות דף צח/א

אלמנה שהיתה כתובתה מאתים ומכרה שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה נתקבלה כתובתה. פ' והמכר קיים וטעמא דמשום דכל היכא דאוזילא בדנפשה כלומר שהטעות הזה בתוך הכתובה הרי היא כאילו היא מוכרת משל עצמה ואין אונאה לקרקעות אבל היכא דאוזילא בדיתמי דהיינו במה שהוא יותר מכתובתה היא כשליח וחוזר המכר בכל שהוא

6. ריטב"א על מסכת כתובות דף צח/א

גמרא מ"ש שוה מאתים במנה דנתקבלה כתובתה דאמרינן לה את אפסדת. כלומר דחשבינן לה כאילו נתקבלה כתובתה מעיקרא ונסתלקה בקרקע ההוא כששמוהו לה וחזרה ומכרה לעצמה שוה מנה במאתים נמי תימא אנא ארווחנא כלומר אני במנה קבלתים והריוח לעצמי כאילו מכרתי בשלי:

7. ריטב"א על מסכת כתובות דף צח/ב

ר"י סבר דמסתמא דעתו ליתנו לשליח כדי שיחזור ויקנה ממנו פעמים אחרות ור"י מספקא ליה אם נתנו לשליח או לבעל הבית ומן [הספק] חולקין ואידך דר"י (סבר) בדבר שאין לו קצבה דלאו מתנה היא אלא דמי דבר הנקח ובתורת מסירה בא ללוקח וכיון דכן הוי לבעל המקח, פ' רש"י ז"ל ומשנתינו סתם לך תנא כר' יוסי דהא מתניתין דבר שאין לו קצבה [ונראה מדבריו ז"ל דר"י הכי נמי פליג בברייתא בדבר שאין לו קצבה] ואינו

מחזור... לכך יש לפרש דמתניתין דברי הכל ואליבא דדברי הכל סתמיה רבי ולא פליג ר' יהודה אלא בקמייתא מטעמא דאמרן:

8. שו"ע חושן משפט סימן קפג

(ו) היה השער קצוב וידוע, והוסיפו לשליח במנין או במשקל או במדה, כל שהוסיפו לו המוכרים הרי הוא של שניהם וחולק התוספת השליח עם בעל המעות, ואם היה דבר שאין לו קצבה הכל לבעל המעות, **מיהו אם אמר המוכר בפירוש שנותן לשליח הכל של שליח** (ר"ן פרק אלמנה ניוזנית ותשובת רמב"ן סימן ס). (עיין בד"מ דכ"כ לדעת רש"י)

9. מדרש רבה שמות פרשה יד פסקה א

ויאמר ה' אל משה נטה ידך על השמים ה"ד (תהלים קה) שלח חשך ויחשיך ולא מרו את דברן רבותינו אמרו על שלא קבלו במרות דברו של הקב"ה עליהם ד"א אמר הקב"ה למלאכים המצריים ראויין ללקות בחשך מיד הסכימו כולן כאחת ולא המרו מהו שלח חשך ויחשיך למה"ד לאדון שסרח עליו עבדו אמר לאחד לך והכהו נ' מגלבין הלך והכהו ק' והוסיף לו משלו כך הקב"ה יתעלה שלח חשך על המצריים והוסיף החשך משלו הוי שלח חשך ויחשיך וימש חשך

10. מדרש רבה בראשית פרשה לג פסקה ה

(ה) ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח...וישלח את העורב ה"ד (תהלים קה) שלח חשך ויחשיך ויצא ושוב